

Posudek vedoucí diplomové práce

JUDr. Karolina Žáková, Ph.D.

Název práce: Právní ochrana životního prostředí při údržbě komunikací

Autor práce: Lukáš Blažej

Diplomová práce je zpracována v celkovém rozsahu 69 stran, z toho 55 stran vlastního textu (celkový počet znaků včetně mezer činí dle čestného prohlášení autora 119 599). Kromě úvodu a závěru je výklad členěn do tří částí věnovaných postupně vlivům zimní údržby komunikací na životní prostředí, relevantní právní úpravě a vybrané správní praxi, konkrétně rozhodování o solení komunikací na území chráněných krajinných oblastí. Práci doplňují seznam použitých zdrojů a povinné součásti (abstrakty, klíčová slova).

Datum odevzdání práce: 30. září 2024

Aktuálnost (novost) tématu: Zvolené téma není nové ve smyslu jeho dřívější neexistence (používání solí je tradiční metodou zimní údržby silnic), bezpochyby se však jedná o téma nové ve smyslu jeho zpracování formou právní diplomové práce (osobně si nejsem vědoma žádné jiné práce zpracované na toto téma na Právnické fakultě UK). Zároveň se jedná o téma věcně i právně aktuální: věcně z důvodu dlouhodobých negativních vlivů solení silnic na životní prostředí a potenciálně i zdraví člověka, právně z důvodu absence právní úpravy, která by tuto činnost komplexním způsobem regulovala. Kladem zvoleného tématu a přístupu zvoleného autorem pro jeho zpracování je i propojení s praxí a související potenciál přispět k reálné změně jak v oblasti relevantní právní úpravy, tak správního rozhodování. Dlužno již na tomto místě konstatovat, že tento potenciál není diplomovou prací zcela naplněn, krok tímto směrem ale autor bezpochyby činí.

Náročnost tématu: Zvolené téma, byť na první pohled úzké, považuji za relativně náročné. Údržba komunikací, zahrnující zajišťování jejich sjízdnosti, je povinností jejich vlastníka a lze ji považovat za činnost ve veřejném zájmu. Zároveň se jedná o činnost, která může mít významné negativní vlivy na životní prostředí a již je právní úpravou věnována jen omezená pozornost. Pro kvalitní zpracování tématu – a zodpovězení výzkumných otázek, které si autor v úvodu práce klade – je tak potřeba nejen orientace prakticky ve všech složkových právních předpisech z oblasti práva životního prostředí a znalost obecných institutů tohoto právního oboru, ale i poznatky o tom, jak příslušné správní orgány uplatňují nástroje použitelné pro regulaci negativních vlivů solení

komunikací v praxi. Autor v práci uvádí, že pro zjištění stávající právní praxe analyzoval téměř 100 rozhodnutí správ chráněných krajinných oblastí - to je opravdu vysoké číslo a svědčí o velké časové investici, kterou autor diplomové práci věnoval.

Hodnocení práce: Předloženou diplomovou práci není jednoduché hodnotit. Je z ní zřejmý autorův skutečný zájem o pojednávané téma, jeho poctivý přístup k jeho zpracování a jeho odborné kvality, včetně dovedností nutných pro zpracování vědecké právní práce, zároveň v ní však některé důležité aspekty tématu chybí a celkově působí uspěchaně.

Z hlediska formálního nemám k práci zásadní připomínky, je psána vědeckým, zároveň však srozumitelným a čtivým stylem, má přehlednou grafickou úpravu a prakticky se v ní neobjevují pravopisné chyby a překlepy. Drobnou připomínku směřuji k úpravě poznámek pod čarou, které by vždy měly začínat velkým písmenem a končit tečkou. Autor velmi dobře pracuje s odbornou literaturou a řádně na ni v práci odkazuje, bohužel totéž neplatí o správních rozhodnutích zmiňovaných zejména v části věnované správní praxi, jejichž přesná identifikace v práci chybí (jejich seznam mohl být přílohou práce). Struktura práce v podobě věcné souvislosti (negativní vlivy solení silnic)-relevantní právní úprava-relevantní správní praxe je velmi jednoduchá, ale srozumitelná.

Co se týká obsahu práce, oceňuji stanovení výzkumných otázek, na něž autor v práci hledá odpověď. Otázky jsou srozumitelné, dostatečně konkrétní a otevírají cestu k již výše naznačenému praktickému přínosu práce. Odpovědi, které autor formuluje v závěru práce (str. 56-57), považuji za podložené a odpovídající tomuto stupni vědecké práce. K obsahu práce mám však několik připomínek.

První substantiální část práce (číslovaná jako třetí), věnovaná vlivům zimní údržby komunikací na životní prostředí, je zpracována velmi podrobně a na úrovni přesahující většinu diplomových prací právního charakteru, které jsem měla možnost číst. To samo o sobě samozřejmě není chybou, nedomnívám se ale, že je v právní práci o rozsahu 55 stran na místě věnovat téměř 20 stran přírodovědným souvislostem tématu. Pro pochopení závažnosti negativních vlivů solení komunikací na životní prostředí a nutnosti jeho regulace není autorem předložená míra podrobnosti nutná a zbytečně ubírá prostor právním otázkám.

Druhá část (číslovaná jako čtvrtá), která se zabývá relevantní právní úpravou, je zpracována relativně komplexně, přičemž největší pozornost věnuje z pochopitelných důvodů nástrojům upraveným zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, a zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách. Autor v této části nepřiměřeně využívá přímých citací - odhadem polovinu textu tvoří doslovný přepis relevantních právních ustanovení, resp. v jednom případě části rozsudku Soudního dvora EU (str. 46-47). Přepisovat právní úpravu však není nutné ani vhodné pro vědeckou práci, autor se měl spíše zaměřit na analýzu jednotlivých právních nástrojů, jejich nedostatky a vzájemnou provázanost. Velmi zajímavé by bylo například důkladnější srovnání právní úpravy chemického posypu cest na území národních parků a CHKO (str. 34-35) či zamyšlení nad důsledky

autorova konstatování, že solení silnic může být činností, která může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti (str. 37). Za důležitou považuji analýzu § 23a zákona o vodách, na druhou stranu nerozumím absenci jakékoliv zmínky o institutu závadných látek (§ 39 a násl. zák. o vodách), který je pro ochranu vod před negativními účinky posypových solí významný.

Ke třetí části (číslované jako páté), věnované správní praxi, mám připomínku spíše formální povahy. Je legitimní, že se autor rozhodl zabývat pouze relevantními rozhodnutími správ CHKO (na místě bylo upřesnit, že správy CHKO jako samostatné orgány již v současné době neexistují a příslušným orgánem je Agentura ochrany přírody a krajiny ČR); zabývat se všemi relevantními rozhodnutími všech příslušných orgánů na všech úsecích ochrany životního prostředí by vzhledem k rozsahu diplomové práce nebylo vhodné a pravděpodobně ani možné. V práci však chybí vysvětlení, proč se autor zaměřuje zrovna na tuto část rozhodovací praxe a nikoliv třeba na zohlednění rizik spojených se solením komunikací v opatřeních obecné povahy, jimiž se vyhláší ochranná pásma vodních zdrojů dle vodního zákona.

Přes výše uvedené kritické připomínky musím však na závěr hodnocení práce vyzdvihnout přístup, který si autor pro splnění této studijní povinnosti zvolil. Psát práce s takto výrazným přesahem do praxe není na Právnické fakultě UK zcela obvyklé, nepochybuji však, že autorův výzkum – zejména pokud jeho závěry rozpracuje – může skutečně přinést konkrétní pozitivní změnu v právní úpravě i správní praxi. Autora znám osobně mnoho let a vím, jak dobrým je právníkem a jaké úsilí dlouhodobě (a často *pro bono*) věnuje ochraně životního prostředí a pomoci spolkům a lidem, kteří jsou v této oblasti aktivní. Mrzí mě, že jeho diplomové práci nemohu navrhnout nejlepší hodnocení, doufám ale, že má kritika pro něj bude motivací v jeho další vědecké i praktické právní práci.

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace: S ohledem na výše uvedené konstatuji, že předložená práce splňuje požadavky kladené na diplomové práce na Právnické fakultě UK, a doporučuji ji k ústní obhajobě s navrženým klasifikačním stupněm **velmi dobře**.

Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Kromě vyjádření k připomínkám v posudku autora prosím o vyjádření k následujícím tématům:

1. Srovnání právní úpravy chemické údržby komunikací na území národních parků a CHKO, včetně zamyšlení nad příčinami odlišností.
2. Relevance institutu závadných látek dle zák. č. 254/2001 Sb., o vodách.

V Ústí nad Labem dne 22. září 2024

.....
JUDr. Karolina Žáková, Ph.D.
vedoucí diplomové práce